Державна податкова служба України
Головне управління
ДПС у Черкаській області

Чи підлягає оподаткуванню ПДФО грошова компенсація, що виплачується військовослужбовцям ЗСУ за піднайом (найом) ними жилих приміщень згідно з постановою КМУ від 26 червня 2013 року № 450, та за якою ознакою доходу вона відображається у додатку 4ДФ до Розрахунку?

Пунктом 165.1 ст. 165 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями (далі – ПКУ) встановлено вичерпний перелік доходів, які не включаються до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку, відповідно до з п.п. «ж» п.п. 165.1.1 якого до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включається сума грошової компенсації, що виплачується військовослужбовцям за належне їм для отримання жиле приміщення.

Згідно з п. 9 ст. 12 Закону України від 20 грудня 1991 року № 2011-XII «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» із змінами та доповненнями військовослужбовці, що перебувають на обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, при звільненні з військової служби в запас за станом здоров'я або якщо вони на час звільнення мають вислугу військової служби не менше 20 років, або у відставку, а також у зв'язку зі скороченням штатів чи проведенням організаційних заходів, у разі неможливості їх використання на військовій службі, залишаються на цьому обліку у військовій частині до одержання житла з державного житлового фонду або за їх бажанням грошової компенсації за належне їм для отримання жиле приміщення, а в разі її розформування – у територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки і відповідних квартирно-експлуатаційних органах та користуються правом позачергового одержання житла. Військовослужбовцям, які мають вислугу на військовій службі 20 років і більше, та членам їх сімей надаються жилі приміщення для постійного проживання або за їх бажанням грошова компенсація за належне їм для отримання жиле приміщення. Військовослужбовці, які набули право на пенсію відповідно до Закону України від 09 квітня 1992 року № 2262-XII «Про пенсійне забезпечення осіб, звільнених з військової служби, та деяких інших осіб» із змінами та доповненнями, залишаються на такому обліку та користуються правом позачергового одержання житла.

Порядок забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03 серпня 2006 року № 1081 із змінами та доповненнями (далі – Постанова № 1081).

На виконання Постанови № 1081 наказом Міністерства оборони України від 31.07.2018 № 380 затверджено Інструкцію з організації забезпечення військовослужбовців Збройних Сил України та членів їх сімей жилими приміщеннями (далі – Інструкція № 380), якою, зокрема, визначено, що забезпечення військовослужбовців та членів їх сімей житловими приміщеннями від Міністерства оборони України здійснюється за рахунок надання грошової компенсації за належне для отримання жиле приміщення (за згодою військовослужбовця) (абзац третій п. 2 розд. I Інструкції № 380).

При цьому військовослужбовцям, які перебувають на обліку осіб, що потребують поліпшення житлових умов шляхом надання житлових приміщень для постійного проживання, та які мають вислугу на військовій службі 20 років і більше, та членам їх сімей надаються житлові приміщення для постійного проживання або за їх бажанням виплачується грошова компенсація за належне їм для отримання жиле приміщення. Житлові приміщення для постійного проживання та грошова компенсація за належне для отримання жиле приміщення надаються один раз протягом усього часу проходження військової служби за

умови, що ними не було використано право на безоплатну приватизацію житла (п. 4 розд. I Інструкції № 380).

Порядок виплати грошової компенсації військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, розвідувальних органів, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони та військовослужбовцям, відрядженим до Міністерства освіти і науки, Державного космічного агентства, за піднайом (найом) ними житлових приміщень затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 26 червня 2013 року № 450 із змінами та доповненнями (далі – Порядок № 450), який визначає розмір та механізм виплати грошової компенсації за піднайом (найом) житлових приміщень військовослужбовцям Збройних Сил, Національної гвардії, Служби безпеки, розвідувальних органів, Державної прикордонної служби, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації, Державної спеціальної служби транспорту, Управління державної охорони, у тому числі особам офіцерського (у тому числі особам, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу), рядового, сержантського і старшинського складу, які проходять військову службу за контрактом, курсантам вищих військових навчальних закладів та військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів, які мають сім'ї, та зазначеним у п. 1 Порядку № 450 особам, які відряджені до Міністерства освіти і науки, Державного космічного агентства (п. 1 Порядку № 450).

Згідно з п. 2 Порядку № 450 грошова компенсація військовослужбовцям, зазначеним у п. 1 Порядку № 450, виплачується щомісяця (у поточному місяці за попередній) у розмірі, який не перевищує, зокрема:

у м. Києві – двох розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня календарного року;

в обласних центрах – півтора розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня календарного року;

в інших населених пунктах – одного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб, установленого на 1 січня календарного року.

При цьому військовослужбовцям за наявності в них трьох і більше членів сім'ї зазначені розміри грошової компенсації збільшуються в 1,5 раза.

Таким чином, грошова компенсація, що виплачується військовослужбовцям Збройних сил України за піднайом (найом) ними жилих приміщень, відповідно до Порядку № 450 не зазначена у переліку п. 165.1 ст. 165 ПКУ, а отже, оподатковується податком на доходи фізичних осіб у відповідності до п.п. 164.2.20 п. 164.2 ст. 164 ПКУ за ставкою 18 відс., встановленою п. 167.1 ст. 167 ПКУ.

Відповідно до Довідника ознак доходів фізичних осіб, наведеного у додатку 2 до Порядку заповнення та подання податковими агентами Податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 13.01.2015 № 4 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 15.12.2020 № 773), доходи у вигляді сум грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, з яких утримується податок на доходи фізичних осіб (п.п. 164.2.20 п. 164.2 ст. 164 та п. 168.5 ст. 168 ПКУ), відображаються у додатку 4ДФ до податкового розрахунку сум доходу, нарахованого (сплаченого) на користь платників податків – фізичних осіб, і сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску за ознакою доходу «185».